

Primaria

Ciencias da Natureza 1

Programación

Unidade 8

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Os materiais e a reciclaxe

Descrición da unidade

Mediante o coñecemento das principais características dos materiais, introducíranse conceptos e vocabulario específico relacionado co tema. Preténdese que os alumnos amplíen os seus coñecementos sobre o aforro enerxético e a reciclaxe coa finalidade de adquirir tanto os coñecementos como os hábitos para lograr a participación na protección do medio e pódanos aplicar á súa vida cotiá.

A lámina inicial permítenos comezar un diálogo e achegarnos ao tema que tratamos, xa que é imprescindible saber os coñecementos previos dos que partimos.

Os contidos que se traballan nesta unidade son:

- Os materiais.
- A reciclaxe.
- O aforro de enerxía.

Temporalización

Maio

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Coñecer os principais materiais e as súas características.
- Coñecer a importancia da reciclaxe e o uso dos colectores adecuados.
- Coñecer a importancia do aforro de enerxía e páutalos para realizalo.

3. CONTIDOS DA UNIDADE / CRITERIOS DE AVALIACIÓN / ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> • Coñecemento das características da madeira e os obxectos realizados co devandito material. • Coñecemento das características do metal e os obxectos realizados co devandito material. • Coñecemento das características do vidro e os obxectos realizados co devandito material. • Coñecemento das características do plástico e os obxectos realizados co devandito material. • Coñecemento das características da pel e da la, e os obxectos realizados co devandito material. • Clasificación de diversos obxectos en relación cos materiais. • Coñecemento da importancia do coidado do medio mediante a separación de residuos. Reciclaxe. • Coñecemento e comprensión do aforro de enerxía e as pautas a seguir para iso. • Comprensión de informacións e adquisición de vocabulario en relación cos materiais, o aforro de enerxía e a reciclaxe; así como mostrar interese pola lectura e as informacións orais sobre estes. 	1. Coñecer as características da madeira e os obxectos que se realizan co devandito material.	1.1. Coñece as características da madeira e nomea diferentes obxectos elaborados con madeira.
	2. Coñecer as características do metal e os obxectos que se realizan co devandito material.	2.1. Coñece as características do metal e nomea diferentes obxectos elaborados con metal.
	3. Coñecer as características do vidro e os obxectos que se realizan co devandito material.	3.1. Coñece as características do vidro e nomea diferentes obxectos elaborados con vidro.
	4. Coñecer as características do plástico e os obxectos que se realizan co devandito material.	4.1. Coñece as características do plástico e nomea diferentes obxectos elaborados con plástico.
	5. Coñecer as características da pel e da la, e os obxectos que se realizan cos devanditos materiais.	5.1. Coñece as características da pel e da la, e nomea diferentes obxectos elaborados con pel e obxectos elaborados con la.
	6. Coñecer o significado de reciclaxe e reutilización de materiais en relación coa protección do medio.	6.1. Coñece o significado de reciclaxe e a reutilización de materiais e practícao.
	7. Coñecer e nomear os diferentes colectores de reciclaxe e os materiais que se deben introducir neles.	7.1. Coñece os diferentes colectores de reciclaxe e os materiais que se introducen en cada un deles.
	9. Coñecer a importancia do aforro de enerxía e as pautas para levalas a cabo.	9.1. Coñece a importancia do aforro de enerxía e as accións para levala a cabo.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgúñas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Coñece as características da madeira e nomea diferentes obxectos elaborados con madeira.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA, que traballa coa imaxe e o texto, para coñecer as principais características da madeira. • Actividades do LA. • Actividades da PD. • Actividades do LA de repaso da unidade. • Fichas de reforzo e de ampliación dos RF.
2.1. Coñece as características do metal e nomea diferentes obxectos elaborados con metal.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA, que traballa coa imaxe e o texto, para coñecer as principais características do metal. • Actividades do LA. • Actividades da PD. • Fichas de reforzo e de ampliación dos RF.
3.1. Coñece as características do vidro e nomea diferentes obxectos elaborados con vidro.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA, que traballa coa imaxe e o texto, para coñecer as principais características do vidro. • Actividades do LA. • Actividades da PD. • Fichas de reforzo e de ampliación dos RF.
4.1. Coñece as características do plástico e nomea diferentes obxectos elaborados con plástico.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA, que traballa coa imaxe e o texto, para coñecer as principais características do plástico. • Actividades do LA. • Actividades da PD. • Fichas de reforzo e de ampliación dos RF. • Actividades do LA de repaso da unidade.
5.1. Coñece as características da pel e da la, e nomea diferentes obxectos elaborados con pel e obxectos elaborados con la.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA, que traballa coa imaxe e o texto, para coñecer as principais características da pel e da la. • Actividades do LA. • Actividades da PD. • Fichas de reforzo e de ampliación dos RF.

<p>6.1. Coñece o significado de reciclaxe e a reutilización de materiais e practícao.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA, que traballa coa imaxe e o texto, para coñecer o significado da reciclaxe. • Actividades do LA. • Actividades da PD. • Fichas de reforzo e de ampliación dos RF. • Actividade de aprendizaxe cooperativa proposta na PD.
<p>7.1. Coñece os diferentes colectores de reciclaxe e os materiais que se introducen en cada un deles.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA, que traballa coa imaxe e o texto, para coñecer os diferentes colectores na separación de materiais para a reciclaxe. • Actividades do LA. • Actividades da PD. • Fichas de reforzo e de ampliación dos RF. • Actividade de aprendizaxe cooperativa proposta na PD.
<p>8.1. Coñece a importancia do aforro de enerxía e as accións para levala a cabo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA, que traballa coa imaxe e o texto, para coñecer a importancia do aforro enerxético e os modos de levalo a cabo. • Actividades do LA. • Actividades da PD. • Fichas de reforzo e de ampliación dos RF.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Comprende as informacións escritas e os enunciados.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...	Respecta as quendas de palabra e escoita con asertividade.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i>	Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais	Utiliza os coñecementos da unidade para desenvolver uns hábitos de comportamento responsable co aforro enerxético.
	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Utiliza os coñecementos sobre a reciclaxe e aplicaos.
<i>Competencia dixital</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.	Utiliza ferramentas dixitais para a realización das actividades.
<i>Aprender a aprender</i>	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Utiliza material reciclado para crear novos obxectos.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa activamente nas actividades.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Utiliza os coñecementos da unidade para desenvolver uns hábitos de comportamento responsable co medio.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i>	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	É responsable co traballo individual e o traballo grupal.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Coida a presentación e a limpeza nos seus traballos.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Traballamos co texto e a imaxe inicial

- Identificamos ideas previas no LA e suxestións metodolóxicas na PD.
- Realizamos os exercicios do LA, do LD e da PD de «Que sabemos».

Tarefa 2: Coñecemos as características dos diferentes materiais

- Coñecemos as suxestións metodolóxicas da PD.
- Observamos as imaxes e lemos o texto para coñecer as características dos diversos materiais.
- Realizamos as actividades do LA e as actividades da PD.
- Completamos con actividades das fichas de reforzo e de ampliación dos RF.
- Realizamos o proxecto de investigación como se propón na PD.

Tarefa 3: Coñecemos o significado da reciclaxe e os diversos colectores destinados para levalo a cabo

- Observamos as imaxes e lemos o texto informativo.
- Coñecemos as suxestións metodolóxicas e identificamos as ideas previas coa PD.
- Completamos con actividades das fichas de reforzo e de ampliación dos RF.
- Realizamos o proxecto de investigación como se propón na PD.
- Aplicamos as estratexias de aprendizaxe cooperativa tal e como se propón na PD.

Tarefa 4: Coñecemos as principais pautas para o aforro de enerxía

- Coñecemos as suxestións metodolóxicas coa PD.
- Realizamos as actividades do LA e da PD.
- Completamos con actividades das fichas de reforzo e de ampliación dos RF.
- Expoñemos a curiosidade sobre os aparatos eléctricos na PD.

Tarefa 5: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso da unidade do LA.
- Realizamos as actividades da PD.
- Traballamos en cooperativo como propón a PD.
- Expoñemos a curiosidade sobre o vidro na PD.
- Recompilamos as actividades para o portfolio do alumno.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- As actividades que se propoñen nesta unidade permiten que o profesor observe como os seus alumnos rodean, unen, colorean, subliñan e así saiba o nivel no que se encontran e o seu grao de habilidade para executalas. Segundo as necesidades do alumnado, insistiremos máis no reforzo ou no que aprenden de novo.

- A lámina motivadora e as actividades da páxina «Que sabemos» axudarannos a comprobar os coñecementos previos dos alumnos.
- Exposición do profesor. As explicacións dos contidos da unidade deberán ir acompañadas de exemplos próximos aos nenos ou axudadas por material manipulativo.
- Traballo reflexivo individual no desenvolvemento das actividades individuais.
- Traballo en grupo cooperativo: facer grupos de 3 ou 4 alumnos e utilizar as estruturas de traballo cooperativo suxeridas na guía do profesor para traballar os principios de definición de obxectivo grupal, interdependencia positiva e interacción cara a cara.
- Posta en común en gran grupo, despois do traballo individual ou grupal.
- Adquisición de hábitos. Debido á súa idade, os nenos non teñen suficiente autonomía nin teñen asimilados os hábitos de reciclaxe e aforro enerxético; por iso, o profesor debe actuar como orientador.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Ciencias da Natureza:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades de reforzo, de ampliación e de avaliación.
- Caderno complementario ao libro do alumno.
- Materiais: murais, cartolinas, pinturas...
- Mural da unidade, no que se mostran imaxes dos diversos colectores para a reciclaxe.

Recursos dixitais

- Libro dixital: os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- A continuación recóllense algúns enlaces web:
 - <http://anayadigital.es>
 - Xogo interactivo sobre a enerxía eléctrica:
<http://proyectos.cnice.mec.es/arquimedes/movie.php?usuario=2&nivel=1&movie=fp005/gm001/md010/ut001/0flash/movie.swf>

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade (nos recursos fotocopiáveis da unidade e no libro dixital).
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?

- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?